

Podatki

Podczas tej lekcji dowiesz się:

- ✓ **Jakie są formy opodatkowania.**
- ✓ **Jakie aspekty brać pod uwagę decydując o wyborze formy opodatkowania.**

W przedsiębiorstwach jednoosobowych opodatkowany jest dochód przedsiębiorcy. Możesz tymi sprawami zajmować się samodzielnie, możesz zatrudnić księgową lub biuro rachunkowe. W ostatnim przypadku podpisujesz stosowną umowę i informujesz o tym urząd skarbowy. Niezależnie od Twojego wyboru, urząd skarbowy oczekuje od Ciebie prawidłowo i rzetelnie prowadzonej dokumentacji. Zgodnie z prawem, w języku polskim, w walucie polskiej, gdzie błędy korygowane są z zachowaniem czytelności, podpisem i datą. Brak właściwie gromadzonej, kontrolowanej i przechowywanej dokumentacji jest przestępstwem, za które grozi grzywna i oszacowanie.

Są cztery różne zasady opodatkowania i zasady księgowości. Twój wybór zależy od:

- planowanego przychodu,
- zakładanych kosztów,
- ewentualnego zatrudnienia pracowników,
- rodzaju działalności,
- sytuacji rodzinnej i materialnej.

Najprostszą formą jest karta podatkowa.

Mają do niej prawo **małe usługi**, bez kas rejestrujących (np. handel detaliczny żywnością, napojami, papierosami, kwiatami, niektórymi artykułami przemysłowymi, gastronomia bez alkoholu, transport jednym pojazdem, rozrywka, posiłki domowe, zdrowie, weterynaria, opieka, korepetycje). Jediną dokumentacją, jaką musisz prowadzić, jest ewidencja zatrudnienia i przychodów pracowników. Nie odliczysz kosztów, nie rozliczysz się z małżonkiem, nie skorzystasz z odliczeń podatkowych. Wysokość podatku określi naczelnik właściwego urzędu skarbowego po złożeniu wniosku. Będzie on zależał od tego, jaki planujesz numer PKD, gdzie będziesz prowadzić działalność i ilu pracowników zatrudniać. Umówioną kwotę każdego miesiąca wpłacasz do urzędu skarbowego. Jedinym, co możesz odliczyć w zeznaniu rocznym, są składki zdrowotne. Ta forma do minimum ogranicza biurokrację i kontrolę ze strony urzędu skarbowego, który zwraca szczególną uwagę na formę zatrudnienia Twoich pracowników (pamiętaj o domniemaniu umowy o pracę).

Dobry dla rozpoczynających działalność jest również ryczałt od przychodów ewidencjonowanych.

Jest to podatek uproszczony. Dobry **dla działalności, które dają duże przychody, ale nie generują wysokich kosztów** np. wykończenia wnętrz, remonty mieszkań. Mają do niego prawo przedsiębiorcy, którzy prowadzą działalność z numerami PKD wskazanymi przez ustawodawcę w ustawie o zryczałtowanym podatku dochodowym. Poszczególne rodzaje działalności mogą płacić podatek wysokości 2, 3, 5,5, 8,5, 10, 17 i 20% przychodu w danym miesiącu. Nie mogą z tej formy skorzystać firmy, które przekroczyły limit rocznego przychodu ok. 637.000 PLN. Czasami może nas również zdyskwalifikować historia poprzedniej działalności i zatrudnienia. Przy tej formie nie odliczysz kosztów, nie rozliczysz się z małżonkiem, nie skorzystasz z odliczeń podatkowych. Jedynym, co możesz odliczyć w zeznaniu rocznym, są składki zdrowotne i składki ZUS. Jeśli nie osiągasz przychodu ok. 110.000 PLN rocznie, to masz prawo rozliczać się kwartalnie. Musisz prowadzić ewidencję przychodów (bo obliczasz procent), wyposażenia, środków trwałych, niematerialnych i prawnych, zatrudnienia i przychodów pracowników.

Najpopularniejszą formą jest podatkowa księga przychodów i rozchodów.

W tej książce dokumentuje się wszystkie zdarzenia (numer, dzień chronologicznie, faktura, kontrahent, przychody, koszty, suma po zakończeniu miesiąca). Oprócz tego prowadzi się ewidencję przychodów i rozchodów, wyposażenia, środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych, sprzedaży, przebiegu pojazdu, zatrudnienia i przychodów pracowników. Wiele wydatków można już zaliczyć w koszty. Jeśli nie osiągasz przychodu ok. 5.093.000 PLN rocznie, to masz prawo rozliczać się kwartalnie. Możesz wybrać podatek liniowy 19% lub progresywny 18% do przychodu ok. 85.000 PLN i 32% od przychodu ok. 85.000 PLN. Podatek liniowy jest bardziej korzystny dla osób z dużymi dochodami, bez rodziny, nie ma w nim kwoty wolnej od podatku. Podatek progresywny jest bardziej korzystny dla osób o mniejszych dochodach, z małżonkiem, z dzieckiem, korzystających z ulg i zwolnień.

Bardzo skomplikowaną formą jest księgowość pełna.

Osiągający przychód ok. 5.093.000 PLN rocznie mają obowiązek prowadzenia ksiąg handlowych. Wymaga to bardzo dużej wiedzy z zakresu prawa i finansów.

Aby prawidłowo obliczyć podatek, musisz znać podstawowe pojęcia z zakresu księgowości.

Przychód jest należny za wydanie towaru, zbycie praw majątkowych, wykonanie usługi, sprzedaż wyposażenia, odsetki bankowe, prezenty (choćbyśmy fizycznie go nie dostali). Nie jest przychodem wartość zwróconego towaru, bonifikata, zaliczka, przedpłata, pożyczka, kredyt, zwrócona pożyczka, zwrócony podatek i opłata.

Koszt uzyskania przychodu to wydatek bezpośrednio związany z przychodem (jego uzyskaniem lub zabezpieczeniem), definitywne (nie podlegające zwrotowi). Są nim odpisy amortyzacyjne

(na podstawie ewidencji środków trwałych, wartości niematerialnych lub prawnych), straty wynikłe ze zdarzeń losowych, egzekucja wierzytelności, opłaty za korzystanie ze środowiska naturalnego, opłata recyklingowa, koszty BHP, czynsz, media, wynagrodzenia, składki ZUS, składka FP, obowiązkowe składki członkowskie, doształcanie zawodowe, obsługa prawna i księgową, służbowe wyjazdy i służbowy samochód, reklama, udział w targach, wystawach, koszty bankowe, wyposażenie, remont, zakupy. Nie jest kosztem wydatek pozorny, koszt wymieniony w negatywnym katalogu (gastronomia, alkohol), koszt związany z przychodami zwolnionymi od podatku.

Spis z natury to czynność związana z praktyką handlową (towar) i produkcyjną (surowce, wyroby, braki, odpadki). Remanent polega na zbadaniu faktycznej ilości rzeczy posiadanych przez przedsiębiorstwo, a następnie uzgodnienie tego stanu z ilością wynikającą z odpowiednich dokumentów (faktury, raporty) oraz ze stanami w komputerowym programie handlowo-magazynowym. Jeżeli w trakcie remanentu okaże się, że ilości są niezgodne, należy dokonać korekt. Inwentaryzacji dokonuje się na początku działalności, na końcu, na dzień 1 stycznia, na koniec roku podatkowego, gdy zmiana wspólnika, zmiana proporcji udziałów, na każde polecenie urzędu skarbowego.

Roczne zeznanie podatkowe o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) musisz złożyć do urzędu skarbowego po zakończeniu roku podatkowego w terminie do 30 kwietnia roku następnego. W zeznaniu tym powinieneś wykazać i zsumować wszystkie osiągnięte przez siebie dochody, które są opodatkowane według skali podatkowej (np. ze stosunku pracy, z emerytury, renty). Przy tej formie opodatkowania podatkiem PIT dochodu z działalności gospodarczej możesz rozliczyć się wspólnie z małżonkiem lub na zasadach przewidzianych dla osób samotnie wychowujących dzieci. Możesz skorzystać z ulg podatkowych (na dzieci, na Internet, rehabilitacyjnej, odsetkowej, dla osób osiągających dochody za granicą) i uwzględnić amortyzację.

Jak obliczyć podatek?

1. przychód od początku roku – koszty od początku roku = dochód od początku roku
2. dochód od początku roku - składki ZUS zapłacone od początku roku = dochód od początku roku do opodatkowania
3. zaokrąglić do PLN i obliczyć % (18,19,32)
4. podatek od początku roku - składki na ubezpieczenie zdrowotne zapłacone od początku roku – podatek zapłacony za poprzednie miesiące = podatek należny za dany miesiąc
5. zaokrąglić do PLN

interpretacja na wniosek (płatnika, podatnika, inkasenta, odpowiedzialnego za zaległości podatkowe), pisemnie, do Ministerstwa Finansów (Krajowa Informacja Podatkowa www.mf.gov.pl), stan faktyczny lub zdarzenie przyszłe, nasze stanowisko, opłata skarbowa, informacje są wiążące

w ograniczonym zakresie

VAT

podatek od towarów i usług (ale również innych czynności np. przekazywanie darowizn), podatek od wartości dodanej, podatek pośredni, pobierany w każdej fazie obrotu, do bezpośredniego opodatkowania sprzedaży

największe źródło przychodu w budżecie kraju

to nie jest dodatkowy koszt

ceny netto są bez VAT

ceny brutto są z VAT

rejestracja w US na druku VAT-R (płatnicy VAT jako czynni podatnicy, rezygnujący ze zwolnienia podmiotowego jako oświadczający o rezygnacji, reszta jako zwolniony podatnik może się zarejestrować) dodatkowo informacja o zmianach i zaprzestaniu

rejestrują się również importerzy i eksporterzy towarów i usług w UE (dodatkowo na druku VAT-UE mogą otrzymać potwierdzenie posiadania NIP-UE na początku PL później NIP bez myślników i tymi numerami VAT i NIP się posługują w transakcjach wewnątrzspółnotowych)

według **stawek** przypisanych:

23% większość

8% produkty rolne, leśne, spożywcze, ochrona zdrowia

5% podstawowe produkty rolne i spożywcze, książki i czasopisma specjalistyczne

0% eksport i UE

podatek **naliczony** płacony przy kupowaniu

podatek **należny** doliczony przy sprzedawaniu

różnica między należnym a naliczonym z miesiąca do rozliczenia

naliczony > należny dla podatnika do zwrotu

naliczony < należny dla US do zwrotu

dodatkowe **obowiązki**:

- faktury VAT
- paragony fiskalne (drukują kasa fiskalna głównie w handlu i gastronomii, gdy wartość sprzedaży klientom indywidualnym nieprowadzącym działalności przekroczy 20 000 PLN proporcjonalnie w roku)
- ewidencja zakupu i sprzedaży VAT
- deklaracje do 25 dnia następnego miesiąca lub kwartału
- informacje podsumowujące w transakcjach wewnątrzspółnotowych

- przelewy

zwolnione przedmiotowo niektóre czynności związane z dziedzinami:

- rolnictwo, darowizna żywności, poczta
- edukacja, rozwój, kultura, sport
- zdrowie, transport sanitarny, ludzkie organy
- opieka, pomoc
- finanse, pożyczki, poręczenia, waluta, monety, banknoty, złoto
- ubezpieczenia, zarządzanie
- bursy, internaty, akademiki
- wynajem, dzierżawa na własny rachunek mieszkania
- tereny niezabudowane, dostawa budynków
- prezenty, reklama, próbki handlowe

od początku **muszą być podatnikiem VAT** i nie mogą skorzystać ze zwolnienia podmiotowego (w ogóle, w rozciągłości):

- metale szlachetne
- towary z akcyzą
- nowe środki transportu
- budynki
- tereny budowlane
- prawnicy
- doradcy
- jubilerzy
- bez siedziby w Polsce

Jeśli wykonujesz czynności opodatkowane i wartość sprzedaży nie przekroczyła 150 000 PLN w poprzednim roku (dla nowych w założeniu w tym roku proporcjonalnie nie przekroczy) to możesz być **zwolniony podmiotowo**.

Ze zwolnienia podmiotowego można **zrezygnować** w poprzedzającym miesiącu (istniejące) lub przed pierwszą czynnością (rozpoczynające).

Jeśli utraciliśmy zwolnienie podmiotowe lub z niego zrezygnowaliśmy to **ponowne** zwolnienie po całym pełnym kolejnym roku.

Do limitu 150 000 PLN nie wlicza się dostawy w UE, sprzedaży wysyłkowej, dostawy towarów i świadczenia usług zwolnionych z VAT, dostawy środków trwałych i wartości niematerialnych

i prawnych podlegających amortyzacji.

Zwolnieni podmiotowo i przedmiotowo niczego nie odliczają i niczego nie naliczają (są tańsi dla klientów, ale drożsi w działaniu), ci co odprowadzają mogą uzyskać zwrot

opłaca się:

- jeśli duże inwestycje i koszty
- nasze towary i usługi mają mały VAT
- sprzedaż za granicę

nie opłaca się:

- gdy nasze zakupy mają małe stawki VAT
- mamy małe koszty
- dostawcy i odbiorcy nie są w VAT

Zobowiązani to **podatnicy VAT** (bez względu na cel i wyniki):

- osoby prawne, osoby fizyczne wykonujące działalność gospodarczą
- jednostki organizacyjne, firmy, instytucje
- płacący cła, bezpłatnie przekazujący, dający darowiznę
- korzystający z procedury celnej (uszlachetnianie, odprawa czasowa, przetwarzanie)
- korzystający z usług i zakupów od zagranicznych podatników
- producenci, handlowcy, usługodawcy
- pozyskujący zasoby naturalne, rolnicy
- wolne zawody
- umowy zlecenia i umowy o dzieło od 150 000 PLN jeśli ich działalność przypomina własną działalność gospodarczą (odpowiedzialność, kierownictwo, ryzyko, miejsce, czas)
- dostarczają towary i usługi w Polsce
- eksportują i importują towary
- nabywają i dostarczają towary w UE
- posiadają towary własnej produkcji

nie są podatnikami VAT:

- pracownicy (umowa, służba, chałupnictwo)
- członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych
- umowy zlecenia i umowy o dzieło do 150 000 PLN
- umowy zlecenia i umowy o dzieło powyżej 150 000 PLN jeśli ich działalność przypomina pracę (odpowiedzialność, kierownictwo, ryzyko, miejsce, czas)

- umowy zlecenia i umowy o dzieło: sportowcy, artyści, literaci, naukowcy, trenerzy, publicyści, nauczyciele, sędziowie sportowi, duchowni, arbitrzy, społecznicy, biegli sądowi, administracja, członkowie komisji, twórcy (jeśli są wykonywane osobiście i ich działalność przypomina pracę: odpowiedzialność, kierownictwo, ryzyko, miejsce, czas)

akcyza

- podatek szczególny obciążający niektóre towary (paliwo, alkohol, tytoń ,perfumy, broń, sprzęt hazardowy, elektronika, samochody, jachty, dobra luksusowe)
- nie stanowi kosztu dla firmy, płatnikiem jest ostateczny konsument
- doliczany do ceny produkowanego lub sprzedawanego towaru
- zgłoszenie do urzędu celnego na formularzu (AKC-R)